

Blijven leven terwijl je dood bent

TONEEL Regisseur Ivo van Hove werkte de laatste maanden met Bowie en wist wat bijna niemand wist.

Door **Herien Wensink**

Het ongeloof was groot gisterochtend bij de fans. Het bericht van het overlijden van David Bowie werd op sociale media door fans even afgedaan als een vals gerucht. Maar het bericht op de officiële Facebookpagina van de zanger bleek waar: „David Bowie overleed vandaag vredig en in aanwezigheid van zijn familie na een gevecht van achttien maanden met kanker.”

Afgelopen vrijdag, op zijn 69ste verjaardag, bracht David Bowie nog zijn laatste album *Blackstar* uit, dat juchende recensies ontving. Bowie leek terug te zijn als de muzikale vernieuwer die hij zo vaak in zijn carrière is geweest. In december ging in New York in een klein theater de muzikale toneelvoorstelling *Lazarus* in première, die hij samen met regisseur Ivo van Hove maakte.

Van Hove was één van de weinigen die wisten dat Bowie ernstig ziek was. „Ik weet het al ruim een jaar”, zei hij gisterochtend. „We begonnen samen te werken aan onze voorstelling en op een zeker moment nam hij mij apart om te zeggen dat hij er, als gevolg van zijn ziekte, niet altijd bij zou kunnen zijn. De cast heeft het al die tijd niet geweten, en ik vermoed de muzikanten met wie hij *Blackstar* heeft opgenomen ook niet. Hij heeft zich tot het uiterste ingespannen

om die twee projecten tijdig te voltooien, om zijn ziekte niet te laten winnen”, aldus Van Hove. „Hij was ziek, maar hij wilde leven! Voor zijn vrouw en dochter, en voor de muziek.”

In de recensies van zijn nieuwe album *Blackstar* zochten critici vorige week nog naar de duiding van zijn teksten, die zoals altijd zwaar associatief waren. Nu zijn de talloze verwijzingen naar zijn ziekte en dood op het sombere album onontkoombaar. Zo zijn de eerste zinnen van *Lazarus*, ook titelsong van de voorstelling: *‘Look up here, I’m in heaven, Look up here, I’m in danger.’*

Raket in het heelal

De thematiek van de dood staat ook centraal in het toneelstuk. Van Hove: „Dat gaat over blijven leven, terwijl je eigenlijk dood bent. Aan het slot verdwijnt de hoofdpersoon in een fantasie per raket richting het heelal: dat verwijst naar de dood en het eeuwige leven. Ik zag dat allemaal, en kon het niet aan onze hoofdrolspeler Michael C. Hall vertellen.”

Ook zijn overlijden lijkt Bowie georkestreerd te hebben. Nog één keer heeft de artiest die zijn transformaties in muziek en verschijning altijd zorgvuldig regisseerde, de wereld verrast.

Regisseur Ivo van Hove heeft Bowie op 7 december voor het laatst gezien, toen

ze samen applaus haalden bij de première. „Kranten schreven dat hij er zo goed, zo gezond uitzag. Maar toen we afgingen, stortte hij meteen in. Ik realiseerde me toen dat het mogelijk de laatste keer was dat ik hem zou zien.”

Sophia Anne Caruso en Michael C. Hall in *‘Lazarus’*.

FOTO JAN VERSWELD / AP

